

PRESES APSKATS

Sagatavoja:
Uzziņu un informācijas centrs
Latvijas Nacionālā bibliotēka

18-10-2024

Preses apskatā:

LNB direktores Dagnijas Baltiņas, Bibliogrāfijas institūta direktora Anša Gardas un Bibliotēku attīstības centra statistikas un datu analīzes ekspertes Diānas Rudzītes darba vizīte Madonas novada bibliotēkās; Skaļās lasīšanas sacensību čempiones tituls Dundagas vidusskolas skolniecei Grētai Gerdai Leperei; LNB Ziedoņa zālē Jaunās mūzikas festivāla "Arēna" atklāšanas koncerts; LNB Konferenču centrā atklāta fotogrāfa Aivara Liepiņa fotoizstāde "Koncerts"; Intervija ar izdevējiem par lasītāju paradumiem un izdevēju centieniem piesaistīt lasītāju uzmanību; Staiceles un Valdemārpils bibliotēkas organizē tikšanās ar rakstniekiem; Naukšēnu pagasta bibliotēka iesaistās animācijas filmu tapšanā; Virešu novadpētniecības centrā "Mājvieta" izveidota atvērto grāmatu siena dzejnieces K. Apškrūmas ekspozīcijas telpā; Ābeļu bibliotēkā Alda Jaša grāmatas "Raibais atmiņu mēteli" atklāšanas svētki; Grāmatu svētki Ainažos; Ciemupes bibliotēkas lasītāju klubiņa "Dalies priekā" aktualitātes; Svitenes pilī vēlas izveidot bibliotēku; u.c. bibliotēku aktualitātes.

Jaunākajā žurnālā "Ir" informācija par mūzikas festivāla "Arēna" norisi LNB Ziedoņa zālē.

Preses apskatā iekļauti raksti no Latvijas centrālajiem un reģionālajiem laikrakstiem.

LNB direktores vizīte Madonā

INESE ELSIŅA

3. septembrī Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) direktore amatā stājās līdzšinējā LNB Speciālo krājumu departamenta direktore, pētniece, Latvijas Kultūras akadēmijas lektore, agrākā **UNESCO** Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsēkretāre Dagnija Baltiņa.

Tieši pēc mēneša – 3. oktobrī – Dagnija Baltiņa devās savā pirmajā darba vizītē uz bibliotēkām ārpus Rīgas, un kā viņas pirmā izvēle bija Madonas novada bibliotēka, Vestienas pagasta un Ērgļu pagasta bibliotēkas. Vizītes noslēgumā LNB direktore apmeklēja arī R. Blaumaņa memoriālo muzeju "Braki".

Dagnija Baltiņa ir starptautiski atzīta kultūras mantojuma eksperte ar ilggadēju pieredzi **UNESCO** Latvijas Nacionālajā komisijā no 2008. līdz 2016. gadam. Viņa ir pārstāvējusi Latviju **UNESCO** Izpildpadomē, esot tās viceprezidente, **UNESCO** normatīvo instrumentu un kultūras mantojuma politikas eksperte, īpaši Pasaules mantojuma saglabāšanas un aizsardzības, un dokumentārā mantojuma jautājumos.

Dagnija Baltiņa absolvējusi Hārvarda Universitāti, iegūstot maģistra grādu sabiedrības vadībā un Brandenburgas Tehnisko universitāti, iegūstot maģistra grādu pasaules mantojuma studijās un stažējoties arī Dikinas universitātē Austrālijā. Šobrīd – doktores grāda pretendente vēstures zinātnē Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātē.

LNB Speciālo krājumu departamentu vadījusi no 2018. gada, attīstot LNB zinātniski pētniecisko darbību un speciālo krājumu sakārtošanu un pārvaldību. D. Baltiņas vadībā izstrādāta bibliotēkas pētniecības stratēģija, kas izceļ pētniecības un interpretācijas vietu no nozīmi bibliotēkas darbā.

– Nacionālā bibliotēka Latvijā ir apliecinājums un pierādījums tam, ka Latvijas izaugsme, drošība un izcilība sākas lasošā, grāmatas un zināšanas novērtējošā un sarunāties, izzināt alkstošā sabiedrībā, – uzsvērusi LNB direktore: – Šie un citi Nacionālās bibliotēkas atbildībā esošie jautājumi ir nepārejoši, un mūsu uzdevums būs

– Mūsu tikšanās ir kā labs mirklis, lai mēs pieliktu spēka plecu punktā, kas vajadzīgs jums, – tiekoties Madonas novada bibliotēkā, uzsvēra LNB direktore Dagnija Baltiņa (pirmā no kreisās).

Aktivitātes dalībnieki.

AGRA VECKALNIŅA foto

tos konsekventi uzturēt aktuālus, domājot gan par Latvijas attīstību, gan demokrātijas stiprināšanu, gan mūsu bagātā mantojuma saglabāšanu. Es ticu, ka tuvākajā desmitgadē, strādājot kopā ar visām Latvijas bibliotēkām, valsts institūcijām un privāto sektoru, LNB padarīs bibliotēku par ikviena Latvijas iedzīvotāja un institūcijas paradumu, balstu un vērtību.

Tiekoties Madonā, viešņa vispirms iepazīs ar mūsu novada bibliotēku.

– Tas bija plānots ļoti mērķtiecīgi, ka pirmajā vizītē brauksim uz

dēji par bibliotēku nozīmi plašākā kontekstā – reģionālajā attīstībā un labklājībā, cilvēku noturēšanā un arī ekonomiskajā attīstībā. Vēlamies, lai ne tikai LNB, bet ikvienu Latvijas bibliotēka kļūst par iedzīvotāju paradumu, vērtību un atbalstu. Lai ikviens cilvēks pat tad, ja kādu gadu vai divus uz bibliotēku nav nācis, savā apziņā rod domu, ka bibliotēka ir viņa *pagarinājums*, turpinājums un pastāvīgs atbalsts ikreiz, kad viņam to vajag. Mums ir būtiski turpināt runāt, ka bibliotēkas ir interesantas arī privātajam sektoram, jo, ja ir lasoša vietējā kopiena un sabiedrība, tad ir labāki darbinieki, lielāki ieguvumi un labāk attīstās vietējā uzņēmējdarbība, labklājība un ekonomika. Priecājos būt pie jums un lepojos par to, ko šeit redzu! Paldies par viesmīlīgo uzņemšanu!

Kopā ar direktori ar novada bibliotēku darbiniekiem tikās LNB Bibliogrāfijas institūta speciālists Ansis Garda, kura pārziņā ir komplektēšanas jautājumi un digitālo pakalpojumu pieejamības attīstības virzība, vizija par vienotu informācijas sistēmu valsti; kā arī Diāna Rudzīte, LNB Bibliotēku attīstības centra statistikas un datu analīzes eksperte.

Avots: Stars

Datums: 08-10-2024

Dundagas vidusskolas skolniece — Skaļās lasišanas čempione

Monta Megija Učelniece

5. oktobrī Latvijas Nacionālās bibliotēkas Ziedoņa zālē norisinājās Skaļās lasišanas sacensību jau septītais nacionālais fināls. Tajās 19 citu novadu lasišanas čempionu konkurencē Latvijas čempiones titulu šogad ieguva Dundagas vidusskolas skolniece Grēta Gerda Lepere. Viņa ne vien apbūra žūriju ar skaistu lasījumu pasākumā, bet ar kārtīgu iedvesmas devu tēmā — grāmatas ir jālasa — apbūra arī mani.

Šis gads Skaļās lasišanas čempionātam ir pavisam īpašs, jo visu gadu skandētais nosaukums «Restarts lasīšanai» beidzot ieguva jēgas kopsakarū. «Ja gribam ieraudzīt bērnu ar grāmatu rokās, jāļauj, lai viņi to izvēlas paši! Ja vēlamies, lai viņi lasītu ar prieku, vispirms jānodrošina iespēja satikties ar daudzveidīgu literatūru un labvēlīgus apstākļus, lai varētu dalīties ar citiem par izlasīto,» sacīja Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra vadītāja Silvija Tretjakova.

Pirmais solis ir izvēlēties pareizo grāmatu

Divpadsmit gadu vecās Grētas Gerdas talantu pamanīja gan skolotāja, gan Dundagas bibliotēkas bērnu abonementa biblio-

tekāre Lāsma Lavrenova. «Janvāra beigās aizgāju uz skolu ar nodarbību, kurā izstāstīju, kas tas ir par projektu, bet tieši tajā dienā Grēta Gerda nebija skolā, tāpēc skolotāja bija individuāli

nūšu fragments, vienojāmies, ka būtu vērtīgi izlasīt visu grāmatu. Jau aiznākamajā dienā Grēta Gerda pie manis nāca ar šo grāmatu — bija izlasījusi, un tad arī izvēlējamies, kurš no frag-

viņai izstāstījuši par šādu iespēju, kurā varētu startēt. Viņa atnāca pie manis uz bibliotēku un bikli jautāja, vai varētu piedalīties, un es teicu, ka neredzu nevienu iemeslu, kādēļ lai nevarētu. Domājām, parunājāmies, par ko Grētai Gerdai patīk lasīt, un tā nonācām pie lietuvišu autoru Vitalijas Maksvītes, Marjus Marcinkeviča grāmatas «Bete un lidojošā dzimšanas dienas dāvana». Lai arī konkursā uz skatuves jālasa tikai trīs mi-

mentiem būtu ar to isto esenci. Ļoti daudz laika un spēka ir veltīts — rakstijām runu, plānojām, ko vajadzētu pateikt.

Tā mēs lēnām no abām piektajām klasēm maijā izvēlējamies sešus labākos lasītājus, un žūrija izvēlējās, ka tieši Grētai Gerdai ir jādodas tālāk, pārstāvo Dundagas vidusskolu Talsu novada līmenī maija beigās. Talsos no visām apkaimes skolām bija sabraukuši 12 konkurenti, taču šajā posmā jau pašā sākumā bija pilnīgi skaidrs, ka Grēta Gerda brauks tālāk, jo viņa ļoti izcēlās uz visu pārējo fona. Šogad ir pirmais gads, kad arī Kurzemes un Zemgales līmenī ir jāiziet atlase. Septembrī Ventspilī no Tukuma, Saldus, Liepājas, no Dundagas un citām vietām, sabrauca labākie lasītāji, no kuriem tikai trīs tika izvirzīti tālāk uz Latvijas čempionātu, kas notika 5. oktobrī Rīgā. Tur tikās 19 labākie no labākajiem lasītājiem Latvijā, un no mazās Dundagas mums ir pašiem savs dimants, pērle,» procesu līdz pat lielajam finālam atklāj Lāsma Lavrenova.

►► 6. lpp.

Dundagas vidusskolas skolniece — Skaļās lasišanas čempione

4. lpp. ►►

Bērnu direktore

Līdzās lasišanas čempiones titulam Grētai Gerdai nācis arī pienākums kā Latvijas Nacionālās bibliotēkas bērnu direktorei, kuras galvenais uzdevums ir iesaistīties dažādos lasišanas veicināšanas pasākumos. «Iesaistot vienaudzi, lasīšana iegūst pavisam citu nozīmi. Bērni ieklausās savā vienaudzī. Mēs esam pieraduši, ka sacensības ir volejbolā, basketbolā un tādos notikumos, bet skaļās lasišanas sacensības ir pavisam kas cits, kad citi bērni ieklausās, piefiksē un mēcās līdzī. Bērnu bibliotēkas direktors ir tas, kas ar savu prātu un iedvesmu stāsta saviem vienaudzīem, kāpēc to ir forši darīt, kas tajā ir aizraujošs, un tāds ir tas vēstījums, tā titula nozīme,» teic Lāsma Lavrenova.

Vaicājot Grētai Gerdai, kāpēc ir jālasa grāmatas, viņa bilst, ka, lasot grāmatas, tas attīsta smadzenes. «Tu iegūsti ļoti lielu vārdu krājumu. Lasot grāmatas, var apceļot arī visu pasauli. Visi

notikumi un emocijas — tas ir citādāk, nekā lasīt kaut ko telefonā. Grāmatu lasīšana ir ceļojums un nevienam neatņemama bagātība,» atzīst lasišanas čempione. Kāpjot uz Latvijas Nacionālās bibliotēkas skatuves, bija jānosūta tāda kā atziņa par lasīšanu. Grētai Gerdai tā bija patiesi tāda, kas liek aizdomāties un veicina vēlēšanos lasīt: «Tas, kurš lasa grāmatas, izdzīvo tūkstošiem dzīvju. Tas, kurš nelasa, tikai vienu.»

«Ja ir iespēja kaut kur iet, jāiet!»

Vairāku vēl citu interešu dēļ daudz grāmatu Grēta izlasīt nespēj, tomēr tās, kā pati meitene rēķina, ir vismaz piecas sešas gadā. Tagad, pēc tādiem panākumiem, lasišanas sacensībām izvēlēta grāmata ir arī Grētas Gerdas mīļākā grāmata, kuru noteikti atcerēsies mūžam.

Liels palīgs gatavošanās procesā bija arī meitenes latviešu valodas skolotāja Evita Zoltāne un mamma. «Gatavošanās no-

tika arī vakaros pēc skolas un citām aktivitātēm. Īsāk sakot, mēs visas trīs viņu traki mocījām (smejas), bet labākais ir tas, ka Grēta Gerda katru no mums dzirdēja, ieklausījās un ņēma vērā visus ieteikumus, un droši vien tāpēc arī rezultāts ir tik izcilis,» atzīst Lāsma Lavrenova. Pēc Grētas Gerdas Leperes domām, tas ir ļoti foršs pasākums. «Noteikti novēlu visiem, kas šogad turpinās iet tālāk, — lai izdodas! Ja ir iespēja kaut kur iet, jāiet, jo nav nekas, ko varētu zaudēt. Cik tālu tiksi, tik tiksi. Ja arī netiksi, vismaz tu mēģināji, un tas arī jau ir sasniegums.

Ceļojošais kaus, kas šogad no Smiltenes vidusskolas pārceļas uz Dundagas vidusskolu, gada garumā priecēs un būs kā iedvesma citiem skolēniem. Attēlā — Grēta Gerda Lepere (no kreisās), Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra vadītāja Silvija Tretjakova un Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktore Dagnija Baltiņa.

Publicitātes foto

Tagad man ir lielāka ticība par savām spējām. Lai būtu tā, kā viņi uz skatuves teica — lai lasīšanai ir nākotne, jo lasīt ir forši!

Ir visādas emocijas un piedzivojumi,» iedvesmojoši teic divpadsmitgadīgā Skaļās lasišanas čempione. ■

1. IDEJISKI NOSPRIEGOTĀ SKAŅUMĀKSLA

FESTIVĀLS. Piekdien, 18. oktobrī, Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Ziedoņa zālē notiks Jaunās mūzikas festivāla *Arēna* atklāšanas koncerts *Laika poētika*. Tajā uzstāsies kamerorķestris *Sinfonietta Rīga* diriģenta Normunda Šnē vadībā. Programmas centrā ir Platona Buravicka vijolkoncerta *Vakuuma domēni* pasaules pirmatskaņojums. Koncerta solopartija komponēta *Sinfonietta Rīga* koncertmeistarei

Magdalēnai Gekai (attēlā). Skanēs arī neordinārā čehu talanta Ondržeja Adameka opuss *Karakuri – Poupée mécanique*, kas tapis,

iedvesmojoties no īpašām japāņu lellēm karakuri, kurās iestrādāts smalks mehānisms (dziedās soprāns Viktorija Majore), un austriešu laikmetīgās mūzikas klasiķa Georga Frīdriha Hāsa meistardarbs kameransamblim un elektronikai ...und...

KONCERTS

LNB Ziedoņa zālē 18.X plkst. 19
Bijetes *Biješu paradīzes* tīklā EUR 15

Avots: Kultūras Diena un Izklaide
Datums: 17-10-2024

GODĪGAS EMOCIJAS

◀ **LATVIJAS** Nacionālajā bibliotēkā 17. oktobrī pulksten 13 tiks atklāta fotogrāfa Aivara Liepiņa izstāde *Koncerts*. «Kā viņi priecājas par savām un draugu veiksmēm, kā pārdzīvo un uztraucas pirms iešanas uz skatuves dēļiem, ar kādu atdevi uzstājas!» teic fonda *Nāc līdzās!* vadītāja Sarma Freiberga, kura pēc šādas izstādes ilgojusies jau sen.

Avots: Diena
Datums: 15-10-2024

FRANKFURTES GRĀMATU TIRGUS

◀ **LATVIJA** no 16. līdz 20. oktobrim piedalīsies Frankfurtes grāmatu tirgū, kuru apmeklēs arī Latvijas kultūras ministre Agnese Lāce, lai pārrunātu ar Frankfurtes grāmatu tirgus direktoru Jirģenu Bosu Latvijas pieteikumu dalībai grāmatu tirgū viesu valsts statusā. Ministre apmeklēs arī Latvijas nacionālo stendu un šī gada viesu valsts Itālijas paviljonu.

Avots: Diena
Datums: 16-10-2024

Maza, skaista, klusa pilsētiņa jeb tikšanās ar Ingu Jērumu, Leldi Kalēju un Agri Māsēnu

Staiceles bibliotēkā viesojas rakstniece Inga Jēruma (no labās) kopā ar savas grāmatas *Ar teātri šūpulī* varoņiem – bijušajiem Valmieras teātra aktieriem Leldi Kalēju un Agri Māsēnu

Turpinās Staiceles bibliotēkas simtgades gads un tam veltītie pasākumi. Bibliotēkā viesojās Staicelei *pietuvinātā* rakstniece Inga Jēruma, ko staicieļi jau sauc par savējo. Šajā reizē nebija sarunas par daiļdarbiem, bet gan teātri un teātra bērniem. Kopīgi atcerējāmie iepriekšējo

tikšanās reizi, kad bibliotēkā kopā ar Ingu viesojās Kristaps Liepiņš – viens no grāmatas *Teātra bērni* personāžiem. Šoreiz saruna bija par otro I. Jērumas teātra bērniem veltīto grāmatu *Ar teātri šūpulī*, kurā bērni iet savu vecāku aktieru pēdās. Autore uz tikšanos bija ieradusies kopā ar šīs grāma-

tas varoņiem – bijušajiem Valmieras teātra aktieriem Leldi Kalēju un Agri Māsēnu.

No Ingas uzzinājām, kā tapa grāmata, kā uzrunāti tajā pieminētie aktieri un kā ar katru veidojās sarunas un intervijas. No Leldes un Agra stāstītā sapratām, cik liela loma dzīvē ir ne tikai vecākiem, bet arī dažādām sakrītībām. L. Kalēju uz teātra skatuves, kur viņa pavadīja 47 gadus, uzveda nejausības un derības. Bet kopā ar pašas mammu Ingu Kalēju viņai sanācis spēlēt tikai vienā izrādē. Arī ar dzīvesbiedru Agri satuvinājušies uz skatuves un nu kopā bijuši turpat piecdesmit gadu. Vienmēr viens otru atbalstījuši un palīdzējuši piepildīt dzīves un skatuves vēlmes. Tā kopīgi izlota izrāde *Edite Piafa*, kas pilnībā pauda Leldes skatuves moto *Ej, sadedz un spīdi jel vienu brīdi!*.

Sarunas mījās ar jautriem stāstiem no aktieru dzīves un nopietnām viņu dzīves problēmām gan uz skatuves, gan priekšējā dzīvē. Pieminējam Valmieras teātra viesizrādes Staiceles kultūras namā. Klausījāmies par kuriozo viesošanās Staicele ar domu, ka tā ir maza, skaista un klusa pilsētiņa, kas ne vienmēr tā ir... Kaut aktīvā darbība teātri ir beigusies, L. Kalēja un A. Māsēns regulāri apmeklē izrādes un ir sajūsmīnāti par talantīgajiem un bez kompleksiem esošajiem jaunajiem aktieriem.

Anita STROKŠA,

Staiceles bibliotēkas galvenā bibliotekāre

Avots: Auseklis

Datums: 16-10-2024

«Jābūt labam un krietnam cilvēkam»

Monta Megija Učelniece

Ar sauju saldskābas realitātes, rūgtuma un mulsma pilniem smieklīkiem, liela pārdomu viļņa par dzīvi, sportu, tautu, Raini, politiku, pašvaldības vēlēšanām un daudz kā cita 10. oktobrī Valdemārpils izstāžu zālē viesojās televīzijas žurnālists un vairāku grāmatu autors Armands Puče.

Tikšanās reizē teju 50 intereseanti pārsteidza ne vien bibliotēkas vadītāju Līgu Kārkli, bet arī pašu viesi Armandu Puči. Tas apliecināja, cik autora darbs mums visiem ir ļoti vajadzīgs, lai uz dažādām lietām paskatītos citādāk.

Nav tikai melns un balts

Tās divas krāsas, kuras mēs ikdienā gribam izcelt visvairāk, neierobežojas tikai tieksmē klasificēt pasauli, lai tā kļūtu saprotamāka. Tās reti atspoguļo patieso sarežģītību, jo dzīves īstās atbildes slēpjas šajos pelēkajos laukos, kur vienkāršās kategorijas un definīcijas izaista. Pasaule ir bagāta ar kontrastiem un pretrunām, un, kā Armands sacīja, — tāpat ir arī ar cilvēkiem.

«Aicinājums no manas puses ir nekrist galējībās. Atrast vairāk krāsas dzīvē, nekā mums katram ir apkārt, un mēģināt, lai arī tagad, viedpasaulē, izdarīt tā, ka

Armanda Pučes stāstījums divarpus stundu garumā aizrāva kā jaunus, tā dzīvi pieredzējušus cilvēkus. Autore foto

mums pieder tie instrumenti, tie ieroči, nevis mēs piederam tām iekārtām. Ļoti sarežģīti par to ir tagad pārlicināt, jo, izslēdzot internetu, lielai daļai pasaule apstājas, tāpēc šī iemesla dēļ var teikt, ka Latvijai tādā formātā, kā, piemēram, ar tankiem un raketēm, nav vajadzības uzbrukt. Cilvēces vēsturē nav bijis vieglāk apmānīt cilvēkus kā ta-

gad, tāpēc daudz vienkāršāk ir manipulēt ar informāciju, mūs paralizējot, darot bažīgus, un tas mūs padara par noderīgiem idiotiem kādai lielākai varai.» uzskata Armands Puče. «Tad, kad es sāku interesēties par Raini, bija ļoti divaina sajūta, kāpēc mums pasniedz viņu tieši tā un to otru pusi noklusēja. Tas likās ļoti negodīgi. Ja ru-

nājam par Raini, tad no visām pusēm, ne tikai Dzejas dienās,» par savas grāmatas «Ar baltiem cimdiem jeb Artura Naglīna brīnišķīgie piedzīvojumi» tapšanu izsakās autors, piebilstot, ka tas, kā kāda lieta izskatās, bieži vien var nesakrist ar to, kā ir īstenībā.

Lodes grūšana pasaulē

«Kā izskatās un kā ir īstenībā, tas ir viens no tiem moto, kas dzen mani pašu uz priekšu, jo arī tie darbi, kas ir grāmatu formātā, — tās grāmatas ir sarakstījušas mani, nevis es tās. Tā ir tāda ipaša ķīmiska reakcija, ko nevar izskaidrot. Kad tās lietas sāk pēti, tad ir gan viegli, gan grūti,» tā Armands Puče, uzsverot, ka viņš pats ir mēģinājis gan izglītoties, gan tiem, kam tas interesē, ir iespēja iegūt kaut ko sev, un, galvenais — domāt. «Tā nav recepte. Tas process liek domāt. Arī šodien mana uzruna ir ar mērķi, lai jūs domātu, jūs nedrīkstat būt mani līdzjutēji, un es nedrīkstu būt jūsu. Bet sarunāties mēs visi esam aicināti, un tas ikdienā daudz palīdz.

Mana dzīve ir iekārtota tā, ka man ir sanācis satikties ar ļoti daudziem cilvēkiem, un tādās gadījumos ir jāmāk sarunāties. Tas ir visas dzīves pamatā, gan veidojot biznesus, gan veidojot ģimenes. Ir jābūt labam un krietnam cilvēkam, bet arī to ir grūti iemācīties. Tas ir jādara, jo pēc tam ir vieglāk. Man ir viegli, un arī blakus tam ir jāliek ģimene,

jo kopā, ar mugurām sastājoties, pusēm, ne tikai Dzejas dienās,» atzist publicists. Viņš gados jaunākos klausītājus tieši tāpēc aicināja tīrīt istajā profesijā.

Prieks, bet kur ir sviedri!?

Minot Dziesmu svētku estrādes, diriģentu atalgojuma un citus piemērus iz ikdienas dzīves, viņš aicina domāt plašāk. «Smieklīgi, bet padomājiet, kas ir, piemēram, izklaides industrija un kādu domāšanas veidu tā tirāzē. Tas ir tāds sava veida atvasinājums, ka cilvēki atpūšas — visi pārējie strādā. Bet, protams, katram jāatrod tas savs darbs, tas, kas patīk, un jādara. Mēs ikdienā brīnāmies, ka kāds ir sliktis skolotājs, pie tā zobārsta ietu, pie tā neiešu, bet aizdomāties — liela daļa patiešām netrāpa tajā savā profesijā, un darīt tur neko nevar. Citreiz, vismaz reizi gadā, mēs skatāmies hokeju un kāds neiemet vērtos, bet nav jau tā, ka viņš netrāpīja vērtos, varbūt viņš netrāpīja profesijā. Sanāca tā, ka ilgāk palika uz ledu, dabija kreklu ar uzrakstu un spēlēja. Jaunie cilvēki — sāciet meklēt to jau laikus, ieciet iekšā darbos, mēģiniet izmantot iespējas, kas nāk pretī, jo, ja nedarīsiet, bieži vien arī neuzzināsiet. Tā darīšana ir būtiska lieta,» teic Armands Puče.

Nākamā tikšanās Valdemārpils izstāžu zālē ar novadnieku, grāmatas «Svētulis» autoru Helmutu Bēķi paredzēta 9. novembrī 14.00. ■

Avots: Talsu Vēstis

Datums: 15-10-2024

TĀ TOP ZĪMĒJUMI ANIMĀCIJAS FILMAI.

LAIKS STĀSTIEM NAUKŠĒNU BIBLIOTĒKĀ.

Grotes dāsnumu. Mazais aktieris ierunāja savu teksta versiju, jo nekādi neizdevās atcerēties pareizo, un tā nu tas arī palika iemontēts filmā: «Ja ir daudz naudas, tad visu var paturēt sev... (pauze)... vai arī, ja ir labas lietas, var dalīties ar citiem...»

Savukārt draudzēnes Monta un Odrīja priecīgas, ka atkal varējušas darboties animācijā, jo viņas jau kopā ar Daci Liepu zīmējušas, filmējušas un ieskaņojušas vairākas animācijas filmas: 2021. gadā filma «Akmens kundziņš», 2022. gadā «Ramatās lāču pasaka», «Rīti, rīti rītenīti» un «Vērsi, vai tu krells vērsi?»

Odrījai patīcas darboties kopā ar citiem bērniem – gleznot, zīmēt un uzzināt daudz ko jaunu par Naukšēniem, bet Sofijai visvairāk palikusi atmiņā pastaiga pa Naukšēnu muižu un Cilvēkmuzeju.

Patīcijai no Rīgas, viņa vasarā Naukšēnos bija pie omes un opja, prieks, ka darbnīcu laikā ieguvusi jaunus draugus, kā arī uzzinājusi daudz par Naukšēniem. Un pats galvenais, ka beigās ir sanākušas ļoti jaukas filmiņas.

Radošās darbnīcas organizēja biedrība «Attīstības un inovācijas mācību centrs», kas saka lielu paldies visiem meistarklašu dalībniekiem, viņu vecākiem un pedagogiem par ieguldīto darbu, laiku, pacietību un vēlmi apgūt jaunas prasmes.

Visi trīs projektā radītie darbi piedalās arī bērnu un jauniešu īsfilmu festivāla «Baltic FilmTales» konkursā, lai cīnītos par iespēju kādu no tām parādīt starptautiskajā īsfilmu festivālā «Manhattan Short».

Naukšēnos tapušas trīs animācijas filmas

Ilona Fērmane

Nupat septembra beigās Naukšēnos pirmizrādi piedzīvoja trīs īsfilmas par vietējās apkaimes teikām un nostāstiem. Filmu ciklā «Ko redzēja Naukšēnu lauvās...» atainoti trīs dažādi laika posmi. Pirmā no filmām vēsta par senāko laiku teikām – kā radās Burtnieka ezers un kā to vērsīs no Igaunijas nesis cauri Naukšēniem. Otrā filma ir par baronu Fon Groti, kura dzimta savulaik saimniekojusi Naukšēnos, bet trešā filma stāsta par dzīvi mūsdienās.

Tās ir bērnu veidotas filmas, kas tapa vasaras radošajās animācijas, scenārija, mākslas un mūzikas darbnīcās Naukšēnu pamatskolā, pagasta bibliotēkā, Cilvēkmuzejā, Naukšēnu muižas pilī, radošajā namā «Vērsi» un ierakstu studijā «UGA records». Divu nedēļu nometnē bērni paši izdomāja scenāriju un sižetu, paši zīmēja, filmēja un ierunāja tekstu. Animāciju filmu radīšanā piedalījās 38 bērni.

«Tas bija diezgan sarežģīti,» atceras projekta vadītāja, režisore un animatore Dace Liepa, «jo katrs bērns zīmēja, ko visvairāk vēlējas, bet tad jāsaprot, kurai filmai tas zīmējums ir piederīgs. Daži no bērnu radītajiem tēliem bija redzami pat visās trīs īsfilmās. Viss notika atraktīvi. Piemēram, scenārija un stāstu darbnīcā, kur piedalījās arī bērnu māmiņas un

vecmāmiņas, ieraksts tapa gandrīz trīs stundas – bērni stāstīja, ko kurš zina par Naukšēniem.»

Uzburēt scenāriju bērniem palīdzēja Vidzemes stāstnieces Agita Lapsa, Kadrija Mičule un Liene Apsīte, kā arī Diāna Glužonoka no Naukšēnu Cilvēkmuzeja. Mākslas darbnīcās gleznošanas pamatus mācīja Latvijas Mākslas akadēmijas students Reinis Jānis Lozda. Animācijas epizodēs saņānīt visus personāžus dalībniekiem palīdzēja profesionālas filmu animatore no studijas «Atom Art» Dace Liepa, Silva Utāne un Alma Emīlija Liepa.

Lai animācijas filma iegūtu skaņu, emocijas, sajūtas un vārdus, norisinājās dziedāšanas un skaņtuves runas meistardarbnīcas Ag-

ritas Gruzdiņas un Daces Liepas vadībā. Ierakstu studijā «UGA records» kopā ar Uģi Raibaci, Daci Liepu un Agritu Gruzdiņu divās dienās dalībnieki iedziedāja filmu dziesmas un ierunāja tekstus.

Un tad pienāca priecīga satraukuma pilnā pirmizrāde, uz kuru Naukšēnu Kultūras namā pulcējās gan jaunie animatori, gan viņu draugi.

«Animāciju parasti uztver kā izklaidi, bet mēs mēģinājām apvienot dažādās lietas. Manuprāt, tā ir laba iespēja katram skolēnam ārpus skolas mācību procesa vispusīgi pilnveidoties, attīstot savus talantus un apgūstot arī ko jaunu,» saka animatore D. Liepa. «Projekta laikā bērniem bija iespēja

gūt ieskatu filmu veidošanā, vairumam šāda pieredze bija pirmo reizi. Prieks, ka projekts radījis iedvesmu nākotnē arī pašiem veidot savas animācijas filmas, par to liecināja vecāku jautājumi, kādu tehniku iegādāties.»

Filmu tapšanas dalībnieks Kristaps atzinās, ka līdz šim nebija dzirdējis teikas ne par Burtnieka ezera, ne par Naukšēnu avotu rašanos. Pēc pirmizrādes Sanija un Monta ar prieku atcerējās, ko zīmējušas un kā ierunājušas filmas tekstu, viņas vēlētos vēl kādu reizi piedalīties animācijas darbnīcā.

Jaunākajam nometnes dalībniekam Rihardam šajā piedzīvojumā blakus bija mamma un māsa – gan zīmējot, gan filmējot, gan dodoties uz ierakstu studiju Valmierā. Studijā gadījies kuriozs, ierunājot tekstu par Barona fon

IERAKSTU STUDIJĀ.

NAUKŠĒNI BĒRNU ACĪM. Publicitātes foto

Avots: Liesma

Datums: 11-10-2024

“Mājvieta” ar atvērto grāmatu sienu

MĀJVIETA. Vīrešu novadpētniecības centrs “Mājvieta” pārcēlies uz jaunām telpām – bijušās Sikšņu pamatskolas ēku, kur pirms gadiem jau pārvicās citas pašvaldības testēdes – pagasta pārvalde, bibliotēka, sociālais dienests, bārinties. Jaunās telpas ir plašākas un ērtākas, piedāvājot apmeklētājiem iepazīt Vīrešu pagasta vēsturi, kā arī dzejnieces Kornēlijas Apskrūmas dzīvesstāstu un daiļradi. Interesantākais akcents jaunajās “Mājvietā” ir atvērto grāmatu sienu K. Apskrūmas ekspozīcijas telpā, ar ko lepojas Vīrešu pagasta bibliotēkas vadītāja Margarīta Sarkan-galve. Vairāk – 4. lappusē.

FOTO: AGITA BĒRZIŅA

Avots: Alūksnes un Malienas Ziņas

Datums: 15-10-2024

VIREŠU pagastā vienmēr ir dzīvojuši darbīgi cilvēki – kādās ražotnēs un fabrikās viņi strādājuši, var uzziņāt ekspozīcijā par pagasta vēsturi, uz ko aicina bibliotēkas vadītāja Margarita Sarkangalve.

“Mājvieta” ar atvērto grāmatu sienu

Līga Ozoliņa: “Savas vietas vēsture ir jāzina, un to skolā nemācīs, jo programmā tās nav. Tādēļ to iemācīt var tikai kopiena.”

» no 1. lappuses

Virešu pagasta pārvaldes vadītāja Līga Ozoliņa un bibliotēkas vadītāja Margarita Sarkangalve stāstījumu par Virešu pagasta vēsturi sāk jau ēkas pirmajā stāvā. Iemesls tam nav nejaušs, kā saka L. Ozoliņa, – pati ēka ir vēsturiska, un gadu gaitā te atradušās vairākas iestādes, ne tikai skolas, ar ko ēka asociējas lielākajai daļai sabiedrības. Šobrīd telpas ir pielāgotas tā, lai ēkā, kur vēl pavisam nesen skanēja bērnu čalas un smieklis, dzīvība kūsātu arī tagad, – ēka ir kopienas satikšanās vieta. Ekspozīcijas izvietotas divās telpās otrajā stāvā, bet, dodoties uz tām, var dzirdēt stāstu par Virešu pagasta vēsturi un aplūkot senus fotoattēlus, arī pirms trīs gadiem speciāli Eiropas kultūras mantojuma dienai veltīto fotoizstādi ar transportlīdzekļiem, kas kādreiz braukuši pa Virešu pagasta ceļiem.

Darbīgs pagasts

Pavisam jauns veidols ir pamat-ekspozīcijai par Virešu pagasta vēsturi, ko vietējie jau mīļi nodēvējuši par saimes istabu. “Ekspozīcija nav tikai skatāma, ir izveidota vieta, kur praktiski darboties, tepat ir arī stelles un seniores mācīs aust, kas ir prasme, ko mūsdienās prot retais. Atklāšanas dienā ne notika improvizēta sviesta kuļšana – cilvēki sēdēja ap galdu un katrs kūla savu sviesta pikurī-

ti, ko pēc tam apēda ar rupjmaizi. Gribējām radīt mājīgu telpu, nevis aukstu muzeja istabu, kur izlasīt tikai ciparus, skatoties caur stikla vitrīnu. Liela nozīme ir emocijām un sajūtām, un to mēs te mēģināsim sniegt,” saka L. Ozoliņa. Virešu pagasta vēstures ekspozīcijā apkopota informācija par rūpniecām pagastā, piemēram, kādreiz tā teritorijā bija papes fabrika, vilnas kārstuve, dzirnavas, piensaimnieku sabiedrība, krogs, krejotava, kokzāģētava, divdesmitajos gados uzbūvēts Sikšņu slēgums, kur notika unikāla koku pludināšana pa Gauju. L. Ozoliņa teic, ka pagasta iedzīvotāji vienmēr ir bijuši aktīvi, – tā tas bija kādreiz un ir joprojām.

Lepnums – Kornēlija Apškrūma

Otra telpa veltīta Virešu pagasta lepnumam, dižgaram – dzejniecei Kornēlijai Apškrūmai, kur apskatāma gan dzejnieces mūža laikā savāktā pūciņu kolekcija, var uzziņāt vairākus par pašas dzejnieces mūža gājumu un pāršķirstīt visas viņas dzīves laikā izdotās grāmatas, kas kopskaitā ir 50. Vienu no telpas sienām rotā nevis izlīmētas tapetes vai uzlīmētas sienas gleznojums, bet sarindotas istas grāmatas, ko var pāršķirstīt un palasīt. Tas ir interesants akcents, kas ikvienam ienācējam liek sajūsmā iesaukties. L. Ozoliņa teic, ka dzejniece bija radoša

personība, tādēļ dekors varētu patikt arī viņai. Interesanti, ka turpat līdzās ir dzejnieces fotoattēls pilnā augumā, radot dižgara klātbūtnes sajūtu – dzejniece ir tepat līdzās. Klātesamības sajūtu vēl vairāk pastiprina dzejnieces darba galds, uz kura turpina augt viņas izloloātā aspidistra jeb mājas svētiņa. Katrs tur var piesēst, sajūsties kā dzejnieks un uzrakstīt savas dzejas rindas.

Vēsture ir jāzina

L. Ozoliņa un M. Sarkangalve abas ir vienisprātis, ka katrā pagastā būtu jābūt vietai, kur ir apkopota vietējā vēsture. Tas ir interesanti gan vietējiem iedzīvotājiem, gan viesiem. “Ir svarīgi saglabāt kopienas vēsturi. Mainās varas, novadi, nosaukumi, piederība, bet kopiena paliek. Savas vietas vēsture ir jāzina, un to skolā nemācīs, jo programmā tās nav. Tādēļ to iemācīt var tikai kopiena,” stāsta L. Ozoliņa. Tūristu grupām, iepriekš piesakoties, iespēja darboties stikla apstrādes darbnīcā. Aprīkojumu stikla darbnīcai biedrība “Piegauja” pirms četriem gadiem iegādājās projekta ietvaros, notikušas vairākas radošas darbnīcas, kurās vietējie varēja apgūt jaunu prasmi, bet iespēja darboties ar stiklu ir arī tūristiem un pagasta viesiem. “Gribas, lai uz Virešu pagastu brauc ciemos. Mums ir, ko rādīt un piedāvāt. Pagasts atrodas aizsargāja-

▲▲ BŪT DZEJNIEKAM un apsēties pie Kornēlijas Apškrūmas darba galda, lai taptu kāda jauna dzejas vārsmas vai vienkārši veltījums atsauksmju grāmatā – šāda iespēja ir jaunajā “Mājvieta”. Virešu pagasta pārvaldes vadītāja Līga Ozoliņa ir pārliecināta, ka dzejniecei veltītā istaba viņai pašai ļoti patiktu.

mo ainavu apvidū “Ziemeļgauja”, kas nozīmē, ka pie mums ir skaista daba. Var izstaigāt trīs dabas takas, doties laivu braucienā pa Gauju. Virešu pagasts iedzīvotāju skaita ziņā ir mazākais Smiltenes novads, tomēr mēs esam stipri, darbīgi un radoši,” saka pagasta vadītāja.

Saliedē paudzes

26. oktobrī Vidagā notiks jau trešais paaudžu saliedēšanas pasākums – rudens pārgājiens. “Paaudžu saliedēšana ir pašu pagasta iedzīvotāju forumā rosināta aktivitāte. Pirmajā kopīgajā pasākumā

apzaļumoja āra lasitavu, otrajā vienotās kopīgā siena talkā, bet tagad dosies pārgājienā, kura laikā varēs noskaidrot interesantus faktus par to, kā veidojusies Vidagā. “Bērniem būs uzdevumi, kurus atrisinot varēs atrast Sangastes grāfa apslēptos dārgumus Vidagā, bet, lai tos atrisinātu, vecākiem un vecvecākiem būs jāpalīdz atrast norādes, kurp ved maršruts. Protams, neizpaliks cienasts un siltas sarunas,” aicina L. Ozoliņa. **AMZ**

Teksts un foto: Agita Bērziņa

Avots: Alūksnes un Malienas Ziņas

Datums: 15-10-2024

«Aiz neko darīt» pieraksta savas atmiņas

Aldis Jasis no Ābeļu pagasta izdod grāmatu «Raibais atmiņu mētelis»

Kad atmiņu, dziesmu un stāstu vakars galā, kopbilde ir obligāta.

ILZE BIČEVSKA

Ābeļu bibliotēkā trešdien, 9. oktobrī, notika Alda Jaša grāmatas «Raibais atmiņu mētelis» atklāšanas pasākums, uz kuru bija atnākuši viņa draugi, kaimiņi, arī dalībnieki no teātra kopas, kurā Aldis Jasis savulaik spēlēja. Rudens dienas rēnajā pēcpusdienā rāmā atmosfērā pie tējas tases un klišēra, izskanot pa kādai dziesmai, raisījās stāsts par to, kā un kāpēc šī grāmata tapa.

– Aldis mums ir tagadējā Ābeļu, agrākā Dignājas, pagasta iedzīvotājs. Mācījies Nīcgales četrgadīgajā skolā, tad tālāk toreizējā Jēkabpils 1. vidusskolā, tad trīs ar pusi gadus dienējis padomju armijā. Darba gados strādājis gan par brigadieru, gan par mežsargu, gan melioratoru, bijis arī atbildīgs par ceļiem. Viņa čaklums un izdarība tika pamanīta, un vietējie iedzīvotāji Aldi ievēlēja par deputātu gan Ābeļu pagasta padomē, gan agrākajā «mazajā» Jēkabpils novadā. Viņš pats par sevi teic, ka ir līdz kaulam vietējais. Mēs Aldi esam iepazinusi kā atraktīvu un radošu cilvēku, kurš, tiklīdz bija nodibināts Ābeļu teātris, sāka tajā spēlēt un

Katram, kurš vēlējas savā īpašumā grāmatu «Raibais atmiņu mētelis», Aldis Jasis ierakstīja autogrāfu.

ilgus gadus bija tā dalībnieks. Spēlējis dažādas lomas, bet 2011. gadā, kad Ābeļu pagastā atzīmēja rakstnieka Jāņa Akuratera 135. dzimšanas dienu, Aldis ar Arnoldu kopā bija iestudējuši ludziņu pēc Akuratera darba «Draugi un gadi» motīviem. Šovasar jūnijā Ābeļos sagaidījām Latvijas Televīzijas raidījuma «Tas notika šeit» filmēšanas grupu, kuri vēlējas izzināt pagasta vēsturi. Mēs viņus aizsūtījām arī pie Alda, un, atbraukuši atpakaļ, šie televī-

zijas cilvēki sacīja, ka brauciens esot bijis tā vērts, jo dzirdējuši ne tikai stāstus, bet arī dziesmas. Tā ka, Aldi, tu esi ļoti radošs cilvēks! – par grāmatas autoru vakara iesākumā īsi patāstīja Ābeļu bibliotēkas vadītāja **Ineta SURVILLO** un tālāk deva vārdu autoram pašam.

Aldis JASIS stāstīja, ka ideja par to, ka varētu uzrakstīt grāmatu, viņam ienākusi prātā pasen, kā pats teic – gadsimtu mijā, laikā, kad pašam nācies iegulties slimnīcā uz kādu

nopietnāku operāciju.

– Slimnīcā tolaik turēja daudz ilgāk nekā tagad, kad trešajā dienā sūta mājās. Aiz neko darīt izdomāju, ka varētu pierakstīt savas atmiņas. Spilgtākās man tās, protams, ir par caunu medībām, jo savulaik biju azartisks caunu mednieks. Piefiksēju zīmīgākos medījumu gadījumu klādē. Reiz kaut kā sanāca tikšanās ar žurnālisti Ivetu Skolniecei.

(Nobeigums 8. lpp.)

«Aiz neko darīt» pieraksta savas atmiņas

Aldis Jasis no Ābeļu pagasta izdod grāmatu «Raibais atmiņu mētelis»

(Nobeigums.
Sāk. 1. lpp.)

Viņa izlasīja šo kladi, es savukārt pajautāju, vai labi lasās, vai arī citiem kas tāds varētu interesēt? Saņēmu atbildi, ka noteikti jā. Un viņa sāka šos stāstus publicēt «Jaunajā Vēstnesī»! Publikāciju dēļ pat tiku saņēmis aizrādījumus, ka es šādi reklamējoties, un tāpēc jau arī esot ticis ievēlēts deputāts, – smejas Aldis Jasis.

Tālāk domājis, par ko gan vēl rakstīt savā atmiņu grāmatā, jo ar caunu medībām vien būs par maz. Ienācis prātā, ka daudz zina par Daugavu, jo kā nekā pie šīs upes audzis, dzīvojis no bērna kājas. Dzīvē visādi gājis, postī laisti upē, brīnums, ka nenoslīcis, puiku blēnas darīdams. Un kur vēl makšķerņieku stāsti par lielajiem samiem, ko arī savulaik piefiksējis.

– Bet tik un tā grāmatai nepietiek. Nu ko vēl? Johaidi! Tak var par mājām, kas te apkārtnē! Tik daudz to bijis – savulaik pāri simtam, bet nu no tām palikuši labi ja puse. Un par dzimtām arī var rakstīt: kā nu kuram gājis dzīvē. Ko mēs zinām par to, no kurienes kurš savulaik nācis? Atradu vairāk nekā simts gadus vecas vēstules kādā kastītē, rakstītas rokrakstā, turklāt vecajā rakstā, kas grūti lasāms – drukātu tekstu vēl var ielasīt, bet ne jau rokrakstu. Kuri vēstulēs pieminētie te, kuri palika Krievijā. Manam vectēvam bija vairākas māsas, un kādi kam bija likteņi... Par to visu es sarakstīju no veco vēstulu stāstiem. Atradu arī kādas bildes, ko pieliku klāt. Jā, tā nu es sāku rakstīt arī par mājām, – atceras Aldis Jasis, piebilstot, ka «šitā gala» stāsti viņam ne tik ļoti interesējuši, kā par tām mājvietām, kas līdz Naglu ceļam, līdz Kraukļu

Rudenīga pēcpusdiena pie tējas tases un sarunas ne tikai par grāmatu, bet arī atmiņas par agrākiem gadiem, cilvēkiem, notikumiem.

purvam.

Grāmatas «Raibais atmiņu mētelis» pirmo daļu tā arī sauc «Zudušās un esošās mājas». Ap simta viņa sarakstā esošo nosaukumu vidū ir daudz interesantu mājvārdu: «Lielie Vimbari» un «Mazie Vimbari», «Jesperī», «Jaunie Jesperi», «Jesperpurva mežsarga māja», «Smoļi», «Pukšukalni», «Lapsukalni», «Priēžukalni», «Jaunkraukļi», «Kraukļusāls», «Jasmiņi», «Praulīni», «Ataugas», «Pīckas», «Kalna Erdlāni», «Lejas Erdlāni», «Reiņu krejotava», «Sveķu barakas» un vēl vesela rinda.

– Saliku tās mājas. Ko vēl? Lai būtu kas par piemiņu mazmeitām, uzrakstīju arī par savu braucienu uz Moldovu, uz Kišiņevu pie brālēna, kurš tur pēc dienesta armijā palika uz dzīvi. Par to, kā braucām caur Poliju, Slovēkiju, Ungāriju, Rumāniju līdz pat Moldovai. Atradu arī mana onkļa dzīves stāstu – kā viņam gājis Kurzemes pusē bēgļu gaitās, kā dienējis leģionā. Ģimenē domāja, ka viņš neesot bijis vācu armijā, bet tas taču rakstīts viņa vēstulēs:

gan kā viņu apcietināja, kā izsūtīja. Arī to ieliku savā grāmatā. Cik smagu notikumu ir bijis cilvēku dzīvē! Vienkārši kādam tas jāatceras un jāpiefiksē, nevis jāgriež arhīvos rakties, nekā. Tad domāju par grāmatas nosaukumu. Pirmo versiju neatceros, bet «Raibais atmiņu mētelis» derēja kā uzliets! Pateicoties manai meitai Dacei, grāmatu varēja izdot. Pirmā grāmatas atklāšana bija 7. septembrī Daugavas malā, vietā, kas redzama bildē uz vāka, un nu tiekamies tagad. Ak, esmu jau arī iemantojis nelabvēļus šā izdevuma sakarā, jo rakstīju tā, kā bija. Man pat piedraudēja tiesā sūdzēt par apvainošanu, bet, ko darīt, ja cilvēkam, par ko rakstu, patīka piedzerties un skandalēt? Bet tas ir sīkums. Pārsvārā jau radi priecājas. Radniecē Tukumā, kad viņai aizsūtīju grāmatu, teica: esot lasījis līdz vienam nakti. Viņa man zvana un prasa – kas tie primaki tādi? Es viņai – tu nokriti no debesīm? Tas tak' iegātnis sievas mājā, kurš laulības gultā guļ gar sienu! – klausījās sasmidina Aldis Jasis.

Vairākas reizes šīs sarunas laikā sanākušie teica labus vārdus autoram un mudināja rakstīt otru grāmatu – turpinājumu, bet autors strikti: ne un ne. Pietikšot. Sarunas par grāmatu, kas satur stāstus par reāliem notikumiem, pamudināja arī citus atcerēties lietas, kas notikušas šajā apkārtnē, kas aprakstīta grāmatā. Tā **Daina AKMENE** atcerējās, ka laikā, kad mācījies augstskolā, viņai bijis nerakstīts likums, ka novembra sākumā, kad sākas veļu laiks, jāiet uz balli Dūņenieku klubā. Tā bijusi «Cūku purva laupītāju balles».

– Tās bija tādas balles, uz kurām atnāca visi vietējie – ne tikai jaunie, bet arī vecāki cilvēki. Tika saklāts garais galds, visu nakti dejots, dziedāts un līksmots. Atceros, kā sēdēja vecie Stagarī, Radvilis, tantes no «Ausekļu» mājām, citi. Spēlēja vietējie muzikanti, cilvēki dejoja un līksmoja tik ilgi, līdz ausa rīts un vajadzēja doties govīs slaukt. Kad aizbraucu uz Jelgavu un stāstīju, ka biju «Cūku purva laupītāju ballē», tie brīnījās – kas tas tāds! Šīs man ir tādas

Ābeļu bibliotēkas vadītāja Ineta Survillo klātesošajiem īsi atgādināja Alda Jaša biogrāfijas faktus.

Alda Jaša meita Dace bija stipra atbalstītāja sava tēva grāmatas izdošanā.

Pasākumu papildināja Dunavas un Ābeļu tautas nama vadītāja, dziesminieka Arņa Čakstiņa izpildītās Imanta Kalniņa dziesmas, kā arī viena sēļu tautas dziesma.

D. GAGUNOVA foto

atmiņas, ko nevar iedot nekas cits. Tas ir kā kods, ko tev iedod dzīvei. Citiem nebija, bet mums bija! Tolaik jau cilvēki visu darīja kopā: strādāja un līksmoja. Kad pagastā strādāju ar zemēm, vajadzēja strādāt ar kartēm: skatījies un atcerējies visus šos cilvēkus un viņu mājas, – atceras Daina Akmene.

«Radi no Jāņa Jaša Bērtuļa dēla puses», «Mednieka stāsti», «Mana bērniņas Daugava», «Vēstule no Karēlijas» un «Dienasgrāmata (brauciens uz Moldovu) – tādi ir pārējie Alda Jaša grāmatas «Raibais atmiņu mētelis» nodaļu nosaukumi.

– Ideja par grāmatu radās Ziemassvētkos, kad

visa ģimene sapulcējās pie eglītes, kur tika dots solījums to uzrakstīt. Nu tētim tas bija jādara. Pārrakstot viņa rokrakstu datorā, secināju, ka tā ir liela drosme – rakstīt godīgi, neslēpjot savu viedokli par vienu otru kaimiņu, kas varbūt tagad dusmīgs. Bet labā ziņa – kaimiņš ir lasījis grāmatu! Un, jā – kad izdevums bija iznācis, tad mums visiem bija liels savijņojums, – stāsta Alda Jaša meita Dace.

– Visu šo manu uzrakstīto vajadzēja ielikt vienā grāmatā. Un, lūk, šī grāmata iznāca kā mētelis, kas sašūts no ielāpiem, – tā autors teic izdevuma ievadā. ●

Avots: Brīvā Daugava

Datums: 15-10-2024

Novada Grāmatu svētki Ainažos

Ainažu kultūras namā 11. oktobrī daudzinaja rakstīto vārdu – te plaši izskanēja gadskārtējie un kupli apmeklētie Limbažu novada Grāmatu svētki. Tā ir sena un allaž spēkā uzturēta mūspuses tradīcija, kas kultūrvēsturiskās vērtības novadā ik rudenī godina savā vietā.

Jau rīta pusē svētku dalībniekus gaidīja grāmatu galds, kur plašu izdevumu klāstu piedāvāja tirgotāja – SIA *Virva LK*.

Svētkus atklāja novada Kultūras pārvaldes vadītāja Evija Keisele, uzsverot šīgada kopšanās vietas vēsturisko auru. Ainaži ir latviešu kuģniecības štūpulis, te tūkstošiem kapteiņu izaudzinājusi leģendārā jūrskola un ik uz soļa piejūras romantiskajā mazpilsētā jūtams dižā Krišjāņa Valdemāra mantojums. Tas izskanēja arī Limbažu novada galvenās bibliotēkas direktores Elīnas Lilenblates-Kleinas uzrunā. Ainažus savos romānos aprakstījuši daudzi slaveni literāti – Rihards Valdess romānā *Jūras vilki*, Zigmunds Skujiņš Vējgalu leģendās *Gulta ar zelta kāju*, Daina Avotiņa un Jānis Peters publicistikas krājumā *Baltijas toveri sāliu* un vēl, un vēl.

Ainažu pilsētas un pagasta pakalpojumu sniegšanas centra vadītāja Sandra Brokāne svētku dalībniekiem dāvināja greznu klišēri, atgādinot, ka šai pilsētā grāmata cieņā bijusi vienmēr. Tālajā 1902. gadā te darbojies Pēterpils Ķeizariskās jūrkoģības biedrības Ainažu nodaļa, kas vedusi šurp grāmatas pat no tālās Rietumeiropas. Šo grāmatu dziņu mūsdienās, kad Ainažu bibliotēka atzīmē savas pastāvēšanas 102 gadus, uzrunā apstiprināja tās galvenā bibliotekāre Sanita Kāniķe. Krājuma papildināšanā te daudz palīdz mecenāti. Lūk, tālbraucējs kapteinis ainažnieks Ivars Brauns jau gadiem ilgi rūpējoties par grāmatu iegādi bibliotēkai, lieliski apliecinot K. Valdemāra vārdu *prāta gaisma rada kuģniecību un nāk no kuģniecības dzīvotspēju mūsdienās*.

Muzikālu sveicienu svētku dalībniekiem kopā ar Salacgrīvas mūzikas skolas direktori Katrīnu Žibalu un skolotāju Ingu Gobu pašpārliecināti un profesionāli atnesa jaunie talanti – sirsnīgie audzēkņi Alberts Treijs, Kristiāna Reiziņa, Katrīna Reiziņa un Krišjānis Bērziņš.

Pareizi atbildot uz ekspreviktorīnas jautājumu par Ainažu bibliotēku tās 102 darbības gados, balvu – protams, grāmatu! – saņēma Anita Strokša. To pasniedz viktorīnas vadītājs Gints Šimanis

Grāmatu svētku pirmajā daļā literāti tikās ar skolēniem. Bērnu grāmatu autore, ilustratore Inita Zēriete sarunājās ar pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērniem, savukārt mūsdienai fantāzijas žanra rakstniece Linda Nemiera uzrunāja jauniešus. Ceļotāja un rakstniece Zane Eniņa aizkustināja ar savdabīgo skatu uz pasauli – vai tas būtu Santjago ceļš vai klejojumi Aļaskā, ik uz soļa pasaule mēdz mūs pārsteigt. Literatūras skolotāja Inta Balode bija sajūsmīnāta par tikšanos ar savu ļoti mīlo grāmatu autoru Z. Eniņu, kura apceļojusi vairāk nekā 80 valstu, veido blogu *mugursoma.lv* un sarakstījusi četras grāmatas.

Svētku dalībnieku izturībai pusdienas pārtraukumā bija sarūpēta saimnieces Ivetas Zlidņevas gardā ainažnieku spēka zupa.

Pēcpusdienā turpinājās sarunas, kas lieti iederējās Ainažos kā senā lielostas pilsētā. Atvēršanas svētkus piedzīvoja kuģniecības vēsturnieka Andra Cekula pētījums par mūsu zvejas floti un cilvēkiem laika posmā no 1940. gada līdz pat gadsimtu mijai, kas apkopots grāmatā *Jūras izredzētie. Laikmets un personības Latvijas zvejnīcībā*. Vice-

admirālis Gaidis Andrejs Zeibots klātesošajiem atgādināja, ka pēc 1991. gada augusta puča Latvijas jūrlietu pārvalde tika izveidota tieši no zvejnīcīkiem – tur vēl bija *saglabājušies* latvieši, kuri ar dziļu patriotismu sāka dibināt Ostu kapteiņdienestu, vēlāk arī Jūras lietu ministriju un Latvijas Jūras administrāciju. Vecākais mehāniķis Uldis Ozols pārstāvēja Latvijas Kuģu mehāniķu asociāciju, uzsverot, ka viņu grāmatas vienmēr pavada tālajos pārlidojumos uz savu kuģi un vagojot pasaules jūras un okeānus. Par šodienas aktualitātēm zvejnīcībā runāja kapteinis Igors Lubiņš, piekrastes zvejnīks Jānis Krūmiņš, ledlauža *Varma* stūres vīrs Andris Skuja un ilggadējs zvejnīcības inspektors Aigars Pūšilds. Tālu ceļu bija mērojuši Liepājas Jūrnīcības koledžas delegācija, ko vadīja tās direktors Jānis Džeriņš. Kuģu vadītājs, jūrskolotājs Nauris Upenieks atgādināja, ka pievērsties kuģniecības vēsturei viņu uzrunājušas tieši grāmatas – jūrnīcības vēsturnieka Jura Kriķa četri pētījumi par Liepājas ostu gadsimtu griežos un Dienvidkurzemes zvejnīcīkiem. Pats grāmatas autors A. Cekuls atklāja, ka

grāmatā daudzkārt citētās dienasgrāmatas rakstītājs nākot no mūspuses – viņa vārds esot Andrejs. Tātad – intrīga saglabājas, lasiet paši!

Grāmatu svētki izskanēja ar muzikālu vakarēšanu kopā ar žurnālisti, rakstnīci un dziesminieci Daci Judinu un rakstnīku, komponistu Arturu Nīmani. Klausījāmes lasījumus no cikla *Laika stāsti* un tetraloģijas *Latvijas simtgades romāni*, kuru centrā ir stipras dzimtas, cilvēku likteņi, vara un vēstures notikumi šīs dienas acīm. D. Judinas ģitāras pavadījumā izdziedājām latviešu spēka dziesmas.

Vai tas klātesošos mudināja ķert malu zvejnīkus, jo sācies lašu nārsta laiks, zinās gan paši klausītāji, kuri tovakar bija gana steidzīgi, jo nākamā diena solīja lielus izdevumus – Salacgrīvā notika tradicionālie Neģu svētki. Bet apaļmutnieku šoruden ir maz un to cenas var konkurēt ar dažu labu grāmatu. Izvēlēsimies GRĀMATU!

Gints ŠIMANIS

Justīnes BOROZDINAS foto

P.S. Vairāk attēlu – www.auseklis.lv sadaļā Galerijas.

Avots: Auseklis

Datums: 18-10-2024

«Dalies priekā» diskutē un iesaka

LIENE KAINAIZE, Ciemupes bibliotēkas vadītāja

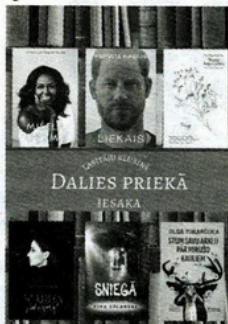
Kā ierasts, Ciemupes bibliotēkas lasītāju klubīņš «Dalies priekā» pirmsdienas vakarā sanāca kopā, lai sarunātos par grāmatām un dzīvi. Pa šo laiku lasīts daudz un dažāda literatūra. Sarunas raisījās par tādām tēmām kā privātums, politika, nākotne, daba, vegānisms, attieksme pret dzīvniekiem.

Daila iesaka šādas grāmatas. Mišelas Obamas «**Iz-augt**» viņa bija lasījusi pirms pieciem gadiem, tagad izprata to pavisam savādāk. Pirmajai lēdijai nav pienākumu tikai būt blakus prezidentam. Pēc Donalda Trampa ievēlēšanas Obama atzīst, ka nolaidās rokas, jo viss izdarītais un sasniegtais tika apstādināts.

Princis Harijs «**Liekais**». Dailu vienmēr interesējusi karaliskā ģimene, skatījusies visas translētās pārraides – gan kāzas, gan bēres. Grāmata paver skatu uz dzīvi karaliskajā ģimenē, parāda emocionālo spiedienu no ģimenes un Lielbritānijas preses, nepārtraukto fotografēšanu un dronu lidināšanu gandrīz iekšā pa guļamistabas logu. Karaliskā ģimene nav ģimene mūsu izpratnē, tur viss notiek pēc protokola, lai satiktu vecmāmiņu, ir jāpiesaka vizīte. Skolas laikā princis Harijs viens dzīvoja internātskolā, ar brāli nekad nav labi saticies. Mātes nāvi ilgi nevarēja pieņemt un fantazēja, ka viņa reiz atgriezīsies. Kad ar sievu pārcēlās uz ASV, lai aizbēgtu no preses uzmanības un justos kā cilvēks, zaudēja visu, bet visvairāk bija žēl fondu, labdarības organizāciju un misijas armijā, ko nācās pārtraukt.

Rūta iesaka Dinas Zoldneres «**Sniegā**». Patīkami pārsteidza šī fantastikas žanrā sarakstītā grāmata. Pirms klonē cilvēkus, izdzēs atmiņu. «Uzlabotajiem» ir augstāks statuss sabiedrībā un citas privilēģijas. Interesanti, ka daudzas no minētajām nākotnes lietām jau mūsdienās ir piepildījušās. Piemēram, visi cilvēki sāk vizuāli izskatīties vienādi. Pārsteidza autore spēja rakstīt dažādā stilā, jo Rūta lasījusi arī citus viņas darbus, un katrs ir pilnīgi atšķirīgs. Nav kā ar Daces Judinas darbiem, kur pēc pirmajām piecām lapām var pateikt, kas ir autors. Patīk autore spēja iedziļināties cilvēku psiholoģijā.

Rinalda bija lasījusi Ingas Grenbergas «**Sesto sievu**», kurā vilās, bet tomēr bija interese pamēģināt «**Marija, dējā vu**». Varones moto: «Tālāk prom, tuvāk klāt.» Portugāļē pie okeāna viņa iepazīstas ar vīrieti, kuram ir alcheimērs. Skumjš, smeldzīgs un

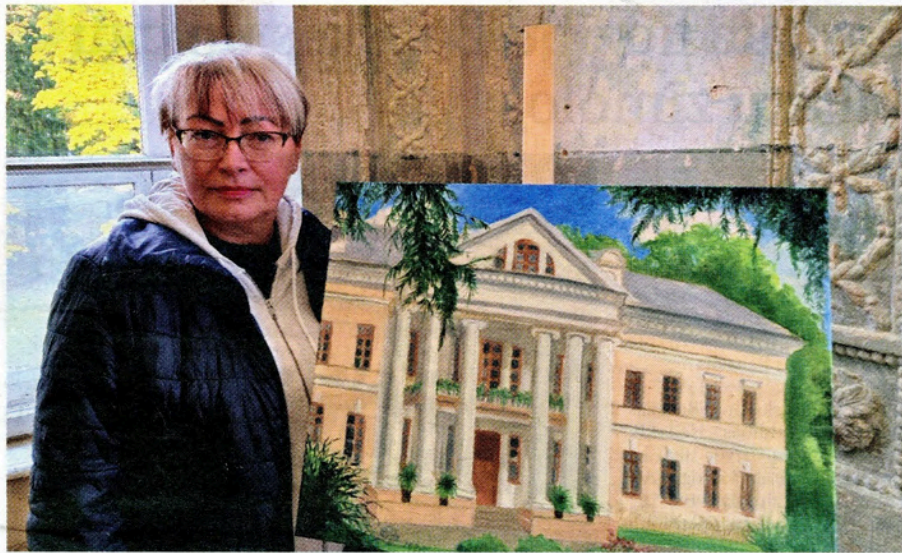

Rinaldai arī radās *dējā vu* sajūta, jo lika atcerēties sen aizmirstas lietas. Pastarpināti iekļauti dzejnieku, rakstnieku, politiķu citāti. Nepatika divas lietas: citātu angļu valodā tulkojums bija jāmeklē grāmatas beigās un smēķēšanas glorificēšana.

Daiga iesaka Sju Stjuartes-Smitas «**Rūpīgi kopts prāts**». Grāmatā izklāstīti neirozinātniskie pierādījumi tam, kāpēc dārzkopība mūsdienās ir viens no populārākajiem hobijiem, saistoša veidā apkopota informācija par dārzniecības prakses dziedinošajiem efektiem. Zinātnisko pētījumu rezultātus viņa ilustrē ar pašas un pacientu pieredzes stāstiem. Interesanti, ka plaušu asinsvadu tiklojums ir ļoti līdzīgs kokam bez lapām. Daba cilvēkam ir vajadzīga, dzīvot vidē, kur tikai betons, nenāk par labu. Radīta programma, kur bērņus, karavīrus iesaista dārza kopšanā, tas palīdz atkal saskatīt dzīvē jēgu. Daiga aizdomājās, ka būs jāmeklē līdzekļi, kā ukraiņu karavīriem palīdzēt, lai var atgriezties dzīvē un darbā. Vērot, kā izaug puķes, vai apkopt mazdziņu dod mērķi arī vecumdienās. Viņa saprata, kāpēc pašai patīk dārza darbi, jo, līdzīgi kā dejojot, esi šeit un tagad, nedomā par ikdienas rūpēm. Divi piemēri, kas ienāca prātā par vides uzlabošanu ar dzīvo dabu, – Rīgā «Sporta pils dārzi» un Ogres Centrālās bibliotēkas ātrija augu siena.

Madara iesaka Olgas Tokarčukas «**Stum savu arklu pār mīršo kauliem**». Kādā nomaļā Polijas pierobežas ciemā miklainos apstākļos mirst vīrieši/malumednieki. Stāsts liek aizdomāties par cieņu pret dzīvniekiem. Nedaudz mistiska grāmata. Lasītāju klubīņa dalībnieču vidū raisījās diskusija par gaļas ēšanu, lopu turēšanu fermās un kāda varētu būt nākotnes ēdienkarte bez gaļas. Nobela un Bukera prēmijas laureātes tumši ironiskais ekotrilis tiek iestu-dēts Dailes teātrī. Šis grāmatas tēma sasaucās ar izrādi «Melnais piens», ko Mada skatījās JRT, par govju fermām un to, cik patiesībā saprātīgi ir šie dzīvnieki.

Nākamā tikšanās 4. novembrī. ●

KAMĒR BIBLIOTĒKA TOP, Svitenes muižas kompleksa apsaimniekotāja Sandra Kerēvica aicina izmantot iespēju – apskatīt apkārtni no pils balkona, kas šovasar atvērts pēc ilgiem gadiem.

Cer atdzīvināt muižas garu

♦ **Aicina ar ziedojumiem** atbalstīt bibliotēkas izveidi Svitenes pilī

«Ir dzimis sapnis izveidot bibliotēku Svitenes pilī, lai atdzīvinātu tās vēsturisko garu un padarītu to pieejamu ikvienam lasītājam un vēsturiskās kultūrtelpas entuziastam,» tā ar aicinājumu ziedot līdzekļus un grāmatas cilvēkus uzrunā jauniešu organizācija «Mums pieder pasaule» un Svitenes muiža.

KRISTĪNE SĒNELE

Biedrības valdes locekle Vita Reinfelde atklāj bibliotēkas idejas dzimšanu.

Iekārtos vēl vienu telpu

Organizācijā pašlaik viesojas Eiropas solidaritātes korpusa brīvprātīgās – Oznura no Turcijas un Adele no Igaunijas. Abas jaunietes iepazīstinātas ar pili. Viņas pamanījušas, ka vairākās telpās ir grāmatas, taču nav piemērotas vietas, kur tās varētu pašķirstīt un palasīt. Radusies ideja muižas kungu mājā ierīkot bibliotēkas telpu. Tā izstāstīta Svitenes muižas kompleksa apsaimniekotājai Sandrai Kerēvicai, kura to pilnībā atbalstījusi, jo tā varētu apdzīvot vēl vienu no pils daudzajām telpām.

Bibliotēku nolemts ierīkot vēsturiskās ēkas 205. kabinetā, kur skolas laikā bija ģeogrāfijas klase. Jau sākti sagatavošanās darbi: demontēti vecie plaukti, telpa tiks uzposta, atbrīvota no liekajām skolas laika mēbelēm, piekārti aizkari. Pili ir pāris lielu, grāmatu izvietojšanai piemērotu skapju. Telpā ir daudz mākslas skolas audzēkņu darbu, no kuriem liela daļa te arī paliks, lai padarītu interjeru krāšņāku.

Līdz naudu mēbelēm

«Remontu gan pašlaik neplānojam, jo tas kompleksi būs saistīts ar visas ēkas restaurācijas procesu,» piebilst S. Kerēvica.

Taču tas netraucē bijušo klasi

LĪDZ ZIEMASSVĒTKIEM bijušo ģeogrāfijas klasi cer pārveidot par omulīgu bibliotēku.

FOTO – KRISTĪNE SĒNELE

ar visu vēsturisko uzslāņojumu padarīt omulīgāku apmeklētājiem, kam nepieciešamas atbilstošas mēbeles. Tieši to iegādei lūgts ziedotāju atbalsts. Iecerēts telpā izvietot astoņus antiklus krēslus, divus galdus, paklāju un lustru, kas atbilstu pils 19. gadsimta bīdermeijera stilam. Kopējā nepieciešamā summa esot vismaz 2500 eiro.

«Gribam šo telpu skaisti iekārtot, lai apmeklētājs var mierīgi apsēsties mājīgā gaisotnē, padzert tēju vai kafiju un pašķirstīt grāmatas,» iecerēto atmosfēru raksturo S. Kerēvica. Telpā ir krāsns, kas aukstajā laikā bibliotēkai varētu piešķirt papildu mājīgumu.

Pirmie atsaukušies

V. Reinfelde atklāja, ka jau drīz pēc aicinājuma publicēšanas sociālajos tīklos atsaukušies pirmie ziedotāji.

Jau pašlaik Svitenes pili ir gana daudz grāmatu par mākslu un vēsturi, kuras reiz dāvinājis Rundāles pils muzejs. Tomēr bibliotēkas ierīkotāji priecāsies arī par lasāmvielas ziedojumiem. Ja mājās grāmatplauktā

UZZIŅAI

ZIEDOT bibliotēkas izveidei var vietnē <https://mumpiederpasuale.com/ziedot/> ar mērķi – Svitenes pils bibliotēkai, vai biedrībai «Mums pieder pasaule», konts Nr. LV75HABA0551032468156 «Swedbank» ar mērķi: Svitenes pils bibliotēkai.

jau ilgāku laiku putekļus krāj kāda grāmata par mākslu, vēsturi, kultūru un dabu jebkurā valodā, to var uzdāvināt topošajai bibliotēkai.

V. Reinfelde cer, ka līdz Ziemassvētkiem iecerī kaut vai daļēji izdosies īstenot. Pat ja kāda krēsla vēl trūks, vēlme ir, lai idejas autoras, kamēr viņas vēl viesojas Latvijā, redz tās piepildījumu.

Kamēr bibliotēka top, ir vēl viens iemesls apciemot Svitenes pili – kopš šīs vasaras apmeklētājiem ir iespēja iziet uz parādes balkona. Tādas iespējas, kā atceras S. Kerēvica, nav bijis pat tad, kad viņa mācījusies šajā skolā. ♦

Sēlpils 1. bibliotēka aicina apskatīt vairākas izstādes

Sēlpils 1. bibliotēkā apskatāmas vairākas izstādes dažādām interesu grupām.

Pirmā no tām ir izstāde «Jānis Barloti un meteoroloģijas vēsture». Laika novērošana un prognozēšana bijusi aktuāla gan agrāk, gan arī tagad. Jānis Barloti (1895. gads, Praulienas pagasts – 1965. gads, Rīga) vairāk nekā 20 gadus vadīja Latvijā meteoroloģisko biroju. Mācījies Praulienas pagasta skolā, Lazdonas draudzes skolā, beidzis Priekuļu lauksaimniecības skolu. Strādājis Ļaudonas pamatskolā, bijis pasniedzējs Rīgas lauksaimniecības skolā. 1920. gadā viņš uzņēmās Latvijas meteoroloģijas dienesta veidošanu Zemkopības ministrijas pakļautībā.

Izstādē var apskatīt un iepazīties ne tikai ar meteoroloģijas nozares vēsturi un attīstību, me-

Dzintara Midega Madonas meteorostacijā pie telegrāfa, pa labi mākoņu augstuma noteikšanas aparāts, 1970. gadi

teorologu Jāni Barloti, bet arī uzzināt par Meteoroloģiskā biroja sinoptiķi, meteoroloģijas pasniedzēju Alfrēdu Zirni (1894. gads, Lubānas (Ošupes) pagasta «Kokāji» – 1973. gads), kurš pagājušā gadsimta 50.–60. gados sarakstījis vairākas grāmatas par meteoroloģiju. Izstādē papildina fotogrāfijas, dokumentu izraksti un citi

uzskates materiāli. Izstādē veidota Madonas novadpētniecības un mākslas muzejā.

Otra izstāde – «Inese Birstiņa. Cimdņu foto». Inese Birstiņa dzimusi 1942. gadā Madonā, dzimusi Ļaudonas pagasta «Ķikuros». 1944. gadā kopā ar vecākiem (māte – māksliniece un rakstniece Erna Ķikure, tēvs – Jānis

Foto no izstāžu krājuma

Dzelme) emigrēja. 2017. gadā Madonas novadpētniecības un mākslas muzejā izstādē «Atgriešanās mājās» satikās Erna Ķikure (1906–2003) un viņas meitas – tekstilmāksliniece Inese Birstiņa (dzīvo Kanādā) un gleznotāja Dzidra Mičule (dzīvo Austrālijā). Pagājušā gad-

simta 90. gados I. Birstiņa sāka fotografēt uz ielas nokritušus cimdus, saskatot tajos cilvēka nodarbošanos – no darba līdz izpriecām visos gadalaikos. Ineses Birstiņas fotoizstādē apskatāmas fotogrāfijas ar cilvēku nozaudētajiem cimdkiem, kas parāda gan cimdņu nēsāšanas tradīcijas,

gan pašus cimdus līdz šim neredzētā veidā. Izstādē veidota Madonas novadpētniecības un mākslas muzejā.

Trešās izstādes nosaukums ir «Sievšķīgie akse-suāri toreiz un tagad». Tajā apskatāmi dažādi 1950.–1970. gadu sieviešu lakatiņi, kas pārsteidz ar savām krāsām, ornamentiem un materiālu dažādību. Tāpat izstādītas 1940.–1980. gadu rotaslietu lādītes, kas savā starpā atšķiras ar formu, dekoriem un funkcionalitāti. Ar savu daudzveidību formā, krāsā un izmantotajos materiālos pārsteidz izšūšanas tehnikā veidotās pērļu pie-spraudes (*attēlā*).

Ikvienam interesents aicināts apskatīt izstādes Sēlpils 1. bibliotēkā tās darba laikā!

Airita VOLANTE,
Sēlpils 1. bibliotēkas
vadītāja

Avots: Brīvā Daugava

Datums: 15-10-2024

Skolotāju vaļasprieki izstādē Pilsrundālē

Visu oktobri Pilsrundāles bibliotēkas izstādē "Skolotāji darina, krāj, veido..." aplūkojamas Pilsrundāles vidusskolas un Kandavas lauksaimniecības tehnikuma Saulaines teritoriālās struktūrvienības pedagogu hobiju kolekcijas, informē laikraksts "Bauskas Dzīve".

Vērienīgākā un arī svara ziņā smagākā kolekcija piederot krievu valodas skolotājai Dainai Bergmanei. Aizrāšanās ar cementa trauku un dekoru darināšanu sākusies pavisam nejausi. Daina Bergmane ieraudzījusi ideju internetā un "tikai mazliet pamēģinājusi". Nu jau kolekcijā esot dažnedažādas pašas darinātas interjera lietas – svečturi, šķīvji, vāzes, lampas u. c. Pilsrundāles vidusskolai uz jubileju izgatavoti arī āra dekoru.

Kontrastējoši trausla un gaiša turpat apskatāma Pilsrundāles vidusskolas vēstures un sociālo zinību sko-

lotājas Agritas Jeršovas eņģeļu kolekcija. Izstādīta tikai neliela daļa no pedagoga 200 spānoto personāžu krājuma, kura veidošana aizsākusies pavisam nejausi.

Dizaina un tehnoloģiju skolotāja Linda Stīrija bibliotēkas apmeklētājiem atklājusi savu aizraušanos ar gleznošanu. Reālistiskam ruda runča portretam un klusajai dabai ar ziediem līdzās ir arī mistisku feju un drakona tēli. Pēdējiem iedvesma smelta no fantāziju literatūras, kas skolotāju ļoti aizrauj. Linda jau vairākus gadus gleznojot Baltās mājas gleznošanas studijā Rundālē pie mākslinieces Lauras Matildes Ikertes.

Nejaus bijis arī Pilsrundāles vidusskolas datorikas skolotājas un bibliotekāres Intas Počas uzpirksteņu kolekcijas sākums. Minhauzena muzejā ieradzīts un iegādāts pirmais eksemplārs, jo ļoti iepatīcies. Turpmāk uzpirksteņi atceļojot gan-

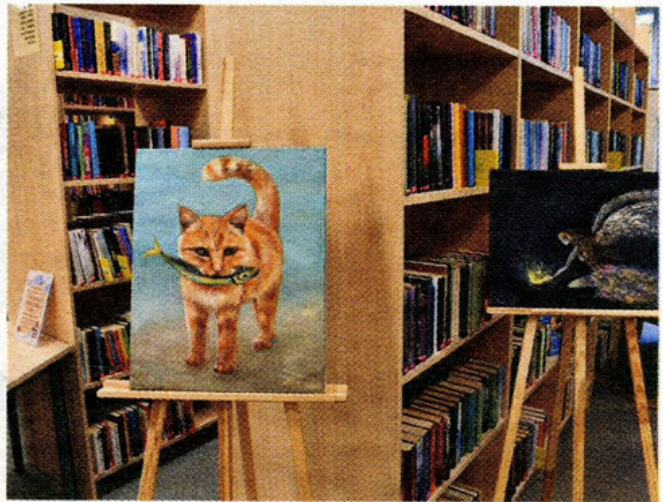

FOTO NO "BAUSKAS DZĪVES" ARHĪVA

Lindas Stīrijas gleznās dejo fejas, lido drakoni un notiekošo vēro ruda kaķis.

drīz no katra tālāka brauciena, ja vien izdodas tos atrast, jo ne visur piedāvā šādus suvenīrus.

Pilsrundāles bibliotēkas vadītāja Aelita Ramane aicinot arī citus abu skolu esošos un bijušos pedagogus padziļoties ar saviem vaļaspriekiem un kolekci-

jām. Viņa arī atzīst, ka skolotājām rokdarbniecēm dažkārt īsti neesot ko parādīt, jo viss saadītais, satamborētais vai safilcētais uzreiz tiek pie jauniem saimniekiem. Bet arī tā esot tiesa, ka daudziem skolotājiem darba noslodzes dēļ laika vaļaspriekiem vienkārši neatliek.

Avots: Latvijas Avīze

Datums: 14-10-2024